Poštnina plačana v gotovini

Cena 1 Din

Mariborski Večernik »JUTRA«

Leto IV. (XI.), štev. 18 Maribor, četrtek 23. januarja 1930

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Za združitev ameriške, angleške in francoske vojne mornarice

ZDRUŽENO BRODOVJE NAJ BI NA STOPILO PROTI VSAKOMUR, KDOR BI KRŠIL KELLOGGOVO P OGODBO, OBENEM PA NAJ BI SE TAKO AVTOMATIČNO PREPREČILO NADALJNO OBOROŽEVANJE NA MORJU.

LONDON 23, januarja. Po otvoritvi londonske pomorske razoroževne konference z govorom kralja Jurija so stopili člani posameznih delegacij takoj v medsebojne stike in imeli živahna posvetovanja. Toda že ti prvi razgovori so pokazali, da je problem razoroženja na morju silno trd oreh in je zato prvotno optimistično razpoloženje že znatno popustilo. Stališča posameznih, na konferenci zastopanih pomorskih držav si namreč tako zelo nasprotujejo, da je silno malo upanja, da bi moglo priti do kompromisa. Vsak trenutek se vrh tega pojavljajo novi predlogi in nove zahteve.

Nemalo senzacijo je vzbudil snoči francoski zunanji minister Briand z nekim svojim predlogom, o katerem se je neuradno posvetoval z angleškimi, ameriškimi in italijanskimi delegati. Toda Briand se je mogel prepričati, da niti Zedinjene države niti Anglije ni mogoče pridobiti za njegov predlog, posebno ne v smislu, kakor si zamišlja Briand ureditev vprašanja o Rokavskem prelivu in Sredozemskem morju. Briand je namreč hotel, da naj se s posebnim brodovnim dogovorom v obeh teh dveh vodovjih natančno določi razmerje mornaric interesiranih držav, da se na ta način zagotovi mir na morju. Briand pa je sedaj zavrgel svojo prvotno taktiko, ki je temeljila na vseevropski premisi in je prišel z novim predlogom.

Po tem Briandovem predlogu naj bi se ameriško, angleško in francosko vojno brodovje strnilo v enoto, ki naj bi pod protektoratom navedenih pomorskih držav prevzela jamstvo za vzdrževanje reda in miru na vseh morjih. Briand naslanja to rešitev na Kelloggovo pogodbo v tem smislu, da naj bi združeno ameriško-angleško-francosko brodovje nastopilo v vsakem slučaju kršenja Kelloggove pogodbe. S tako rešitvijo bi bilo avtomatično izločeno vsako tekmovalno oboroževanje in doseglo bi se znatno znižanje mornariških proračunov interesiranih držav. V zvezi s tem bi vrh tega končalo tudi tekmovalno oboroževanje drugih manjših držav.

Angleži in Amerikanci so sicer izjavili pripravljenost, da razpravljajo o Briandovem predlogu, Italijani pa so nasprotno izrazili težke pomisleke in niso prav nič skrivali svojega razburjenja. Izrazili so namreč bojazen, da bi mogla biti ta brodovna kombinacija morebiti naperjena proti Italiji, ki bi se v primeru spopada s kako sredozemsko državo nenadoma znašla pred neprodorno pomorsko blokado.

Zdi se, da se bo konferenca bavila najprej z varnostnim vprašanjem in prešla šele nato k tehničnim vprašanjem.

Angleži in Nemci o naših gospodarskih prilikah

Znani angleški strokovni časopis »The Economist« je te dni objavil obširen članek o stanju gospodarstva v Jugoslaviji. Pravi med drugim:

»Razdelitev kraljevine Jugoslavije v devet upravnih edinic predstavlja vsekakor najvažnejši konstruktivni čin današnjega režima v cilju reševanja gospodarskih in političnih problemov države. Pokrajine so dobile znatno večje sodelovanje v upravi, široko gospodarsko in fiskalno avtonomijo. Ban ima pravico, da imenuje vse, izvzemši najvišje uradnike. Državne finance, vojska in mornarica ter imenovanje višjih uradnikov ostane v delokrogu centralne vlade. Važnost tega koraka je v tem, ker pomeni decentralizacijo vseh najvažnejših državnih poslov. Sprememba državnega imena je bila sprejeta s splošnim zadovoljstvom.

Trgovina se je ojačala po dobri lanski žetvi. Izvoz v avgustu je dosegel najvišjo povojno številko, nad milijardo dinarjev. Izgleda, da je lansko leto — po treh pasivnih letih! — jugoslovenska zunanja trgovina končala s suficitom. (To se je tudi res zgodilo, ker je v letu 1929. znašal naš uvoz 4,529.762 ton v vrednosti 6.444,699.695 Din, naš izvoz pa 5.329.866 ton v vrednosti 7.921,707.922 Din in je torej naša zunanja trgovina bila za poldrugo milijardo aktivna. Op. ur.) Trgovina se bo še bolj ojačala, ako bodo jugoslovenski trgovci pristali na sodelovanje, v smislu madžarskega predloga, z Madžarsko in Rumunijo v cilju organizacije skupnega izvoza izvestnih predmetov iz vseh treh držav. Za enkrat obstoje v Jugoslaviji težave radi pomanjkanja elevatorjev in velikih žitnih skladišč. Sklep trgovinske pogodbe s Španijo bo olajšal jugoslovenski izvoz drv v to državo, ki je šel dozdaj preko Italije.

Zelo značilno je dejstvo, da je tuji kapital pričel prihajati v državo v velikem obsegu. Ustanovile so se družbe »Trepča«, »Selection Trust Company« in nova podjetja »Novo Brdo«, »Janjevo« in »Zletovo«, vsako s kapitalom po 100.000 funtov šterlingov. So to v glavnem rudniki svinca in cinka. Velik izvoz v zvezi s prihajanjem tujega kapitala v državo je povzročil veliko kopičenje denarja. Narodna banka ima danes krog 1400 milijonov dinarjev, kar je po vojni rekord. Pričakuje se nadaljni dotok denarja s sklepom posojila uprave monopola. Izven tega pa ima tudi Blairova skupina še izvršiti del celokupnega iznosa posojila za izgradnjo jadranske železnice. Že se govori tudi o možnosti znižanja obrestne mere. Prvi korak je storila Hipotekarna banka, ki je znižala obrestno mero od 9 na 8. Državni papirji se drže trdno in so vsi v porastu. Vojna škoda je skočila tekom 2 mesecev od 406 na 437 Din, agrarna in državna posojila pa so obdržala svoj tečaj, četudi so bile dividende izplačane že pred 2 meseci. Ti papirji nosijo danes 7.5 in 8.5%. Tudi izgleda, da se bo na spomlad pričelo živahno gibanje v gradnjah.«

V zvezi s to angleško izjavo bo nedvomno tudi zanimiva izjava znanega berlinskega bankirja v. Bleichröderja, ki se je delj časa mudil v Beogradu in Zagrebu in spoznaval naše gospodarske prilike. On pravi: »V Nemčiji je živi in praktični interes za Jugoslavijo, ki je bogata na rudah in drugih možnostih ekonomskega razvoja, ki so lahko ekonomski viri prvorazredne sile. Treba pa večje propagande v inozemstvu. Nemški finančni krogi in nemška industrija žele delovati z Jugoslavijo. Nemčija je na čelu držav, ki dobavljajo Jugoslaviji stroje, tudi v ostalih panogah jugoslovenskega uvoza je dobro zastopana in zavzema v zunanji trgovini balkanskih držav sploh vodilno mesto. Nemčija pa tudi izvaža iz Jugoslavije v veliki meri in je v prvih vrstah kupcev njenih proizvodov.

Potrebne so v Jugoslaviji velike investicije za gradnje železnic in cest, ker se bo tako pocenil promet in izvoz bo še naraščal. Te investicije pa bodo obenem jamstvo za zaposlenje velikega števila domačih delovnih moči.«

V pogovorih z merodajnimi osebnostmi Jugoslavije je v. Bleichröder dobil vtise, ki opravičujejo njegove optimistične poglede na bodoči razvoj Jugoslavije.

Aretacija znamenitega ruskega zgodovinarja

MOSKVA, 23. januarja. Tu je bil aretiran slavni ruski zgodovinar prof. Platanov. Obtožen je, da je bil v zvezi z ruskimi emigranti v Nemčiji in z aretiranim tajnikom lenjingradske znanstvene akademije Oldenburgom, ki so ga zaprli, ker je skril neke važne zgodovinske dokumente. Razprava proti Platonovu bo v marcu.

Miss Jugoslavija

BEOGRAD, 23. januarja. Za miss Jugoslavijo je bila izvoljena včeraj 18letna polkovnikova hčerka Ceca Drobnjak.

Nemiri na španskih univerzah

MADRID, 23. januarja. V Murcii v Salamanci so stopili vseučiliški dijaki v stavko. Tudi na univerzi v Madridu, posebno na medicinski fakulteti, se opažajo nemiri. Študenti so silno ogorčeni radi zadnjih odredb diktature, ki priznavajo katoliškim slušateljem zopet nove privilegije. Vlada je izdala na dijaštvo poziv, naj ohranijo mir in red, sicer bodo povzročitelji nemirov najstrožje kaznovani. V odgovor so izdali študenti letake, v katerih srdito napajo diktaturo, češ da ovira vsak razvoj. Policiji se še ni posrečilo, da bi izsledila tiskarno in povzročitelje teh letakov.

Zločin in kazen

(K današnji predstavi v gledališču)

1. slika: Godi se v Petrogradu. Soba verižnice Jelene Ivanovne. Raskoljnikov je odločil iz čisto idejnih razlogov (zakaj mora živeti stara verižnica, ko toliko mladih ljudi umira od gladu), da jo ubije in oropa. Plašno potrka na njena vrata. Starka jih odpre, instinktivno zasluti zlo. Ni se še mogla prav obrniti, ko plane Raskoljnikov nanjo in jo ubije, kot tudi njeno sestro Elizabeto, ki je slučajno v sobi. Raskoljnikov odhaja, ne da bi ga opazili.

2. slika: Raskoljnikova soba. On leži v nezavesti. Njegov prijatelj Razumihin in zdravnik Zosimov se razgovarjata o utisih zločina, ki se je izvršil v mestu, in ki je zanj osumljen čistilec Nikola. Razumihin dokazuje svojo nedolžnost. Raskoljnikov ne more več prenašati teh razgovorov, v živčnem napadu jih nažene iz sobe. Pride hišni nadzornik in ga pozove na policijo. On se odloči, da odide in prizna.

3. slika: Na policijo pride Raskoljnikov ves razburjen, misleč, da ga kličejo radi umora. A zovejo ga le radi zastanka na stanarini. Razgovori o umoru ga privedejo spet do nezavesti.

4. slika: K bolniku Raskoljnikovu prideta mati in sestra, ki skušata pogoditi vzrok njegove bolezni. Raskoljnikov prosi mater odpuščanja, da je izročil ves denar, ki mu ga je bila poslala, vdovi na cesti povoženega uradnika Marmeladova, katerega hči prostitutka Sonja pride, da ga zove na očetov pogreb.

5. slika: Pri preiskovalnem sodniku Porfiriju Petroviču. Pri razgovorih za mizo je pričel Petrovič sumiti Raskoljnikova radi umora starke in pravi, da je čital njegov članek v nekem listu, o zločinu, ki se iz njega razvidi, da Raskoljnikov deli ljudi na navadne in nenavadne, ki jim dovoljuje kršiti zakon vse do zločina v imenu ideje, koristne za vse človeštvo.

6. slika: Raskoljnikov pri Sonji Marmeladovi. On je prišel k njej kot človek, ki je — kakor on — prekršil zakon in se žrtvoval, da reši družino gladu in mraza. Zanj je ona opravičilo njegovega postopanja; in on jo kliče s seboj. Oba sta prokleta in morata živeti skupaj. Na Sonjini mizi opazi sveto pismo, poklonjeno nekoč od Elizabete, ki jo je ubil. Na Raskoljnikova vpliva to gozno in — prizna svoj zločin.

7. slika: Pri Porfiriju Petroviču, ki se trudi na vso moč, da dovede Raskoljnikova do priznanja. Raskoljnikov zahteva v živčnem navalu, da ga aretirajo, če obstojajo proti njemu kaki dokazi. Tu vpade nepričakovano čistilec Nikola in prizna, — da je on izvršil zločin. Raskoljnikov in Petrovič sta zmešana in Petrovič se oprosti, da je sumil.

8. slika: Raskoljnikov prizna Sonji, da je izvršil zločin. Sonja ga vpraša, kako je mogel on, ki je dal poslednji denar za pogreb njenega očeta, storiti kaj takega. Raskoljnikov objasni idejno podlago in vzroke, ki so ga privedli do zločina. Sonja mu svetuje, da prizna svoj zločin oblastim.

9. slika: Raskoljnikov se poslavlja od matere in prosi, da ga ne neha ljubiti, če bi izvedela kaj slabega o njem. Mati instinktivno zasluti zlo.

10. slika: Raskoljnikov prizna, da je izvršil zločin.

ATENE, 23. januarja. Glavno mesto Krete in velika luka Kannea sta 21. t. m. strahovito trpeli vsled požara. Pol mesta je uničenega. Škoda je ogromna.

Maribor in priključitev okolice

ALI BI MARIBOR RES IZGUBIL S PRIKLJUČITVIJO SVOJ JUGOSLOVANSKI ZNAČAJ? — OBČINA STUDENCI IN NJENO GOSPODARSTVO.

Z novim letom so se naše okoliške občine pošteno oddahnile. V »dobro informiranih« krogih so se namreč že nekaj mesecev vzdrževale govorice, ki so trdile z vso gotovostjo, da se z novim letom 1930. izvrši spojitev vseh okoliških občin k mestu Mariboru. Našim okoličanom siter to ni šlo prav k srcu, a kljub temu so se bili že dokaj sprijaznili s to neprijetno mislijo. In če bi se bila resnično izvedla spojitev, bi prav gotovo ne prišlo do nikakega večjega odpora in bi danes življenje v naši okolici prav tako lepo mirno teklo svojo pot, kakor teče sedaj. Le nekaj več godrnjanja bi bilo, nego ga je sicer takrat, kadar človeka primejo za mošnjiček razni davki in pristojbine, katere bi plačevali potem novi meščani. Tako pa je nevarnost — sicer ne odstranjena — pač pa vsaj odložena morda za eno, ali pa še za več let. Končno bo pa le moralo priti do tega, ker to odločno zahteva razvoj mesta in pa tudi razvoj okolice same. Kadar se bo rešilo to vprašanje, bo hkrati rešeno za vso okolico, ker bi bilo nesmiselno, reševati ga deljeno enkrat za Krčevino, drugič za Studence in potem zopet za Pobrežje in Tezno. Zato bodo torej morali naši Krčevinci ostati še nekaj časa vaščani ter počakati trenutka, ko bodo postali vsi okoličani radi ali neradi meščani.

Nekaterim je neumljivo, da se mesto samo bolj ne zavzame za priključitev, ampak stoji več ali manj ob strani ter ne prevzame nobenih korakov v svrho priključitve, dasi to nujno terjajo ne samo regularne in razvojne razmere okolice kot bodočih mestnih delov, ampak tudi druga gospodarska vprašanja. Sicer pa trdijo nekateri, da gospodarska vprašanja ne tvorijo točasno nepremostljive ovire, pač pa so drugi pomisleki, ki so drugega značaja. Nekaterim se namreč vidi naša okolica še premalo trdna v narodnem in državnem smislu in bi bil s priključitvijo ogrožen jugoslovanski značaj Maribora.

Toda tudi ta trditev je na kaj slabih nogah. Zakaj to bi bilo morda mogoče še v prvi dobi po preobratu, zaradi neorijentiranosti in zbeganosti ljudskih množic, nikakor pa ne več sedaj. Saj je tekom desetih let tudi v tem oziru naša okolica napravila velik korak naprej in je tak strah popolnoma neupravičen. Če pogledamo le najmočnejšo občino, to so Studenci, vidimo, da je imela l. 1920 med 3630 prebivalci le 457 Nemcev. In do danes se je to število še izdatno znižalo. Po drugih okoliških občinah je pa razmerje gotovo še ugodnejše. Pač pa bi priključitev vsaj za nekatere vplivala neugodno v političnostrankarskem oziru, ako bi namreč še obstojale politične stranke. Toda teh ni več in bo še mnogo, mnogo vode steklo po Dravi, predno jih zopet dobimo. Povsem verjetno pa je, da bodo stale takrat na precej drugačni bazi, kakor so pa stale še pred 6. januarjem 1929.

Kar se pa tiče križev in težav okoliških občin, ki se jih je dotaknil članek »Večernika« v mesecu decembru, češ, da je »finančno stanje mizerno in naravnost obupno«, to pa menda ne bo povsem odgovarjalo resnici. V sedanjih razmerah je gospodarsko stanje sicer malo kje rožnato, a zato še ni mizerno in obupno. Tudi ne pri občini Studenci, ki jo navaja za vzgled in podpre z nekaterimi številkami. Že dejstvo, da ima občina samo 60% doklade na direktne davke, kaže, da se dajo ti dohodki izdatno zvišati, če bi bila skrajna potreba. Za občinska poslopja je potrebno ukrenjeno, da se bodo sama amortizirala. Za kurjavo šol se je uporabil — ne pa prekoračil — znesek 30.000 Din vsled ostre lanske zime. Toda dve tretjini tega zneska je bilo v proračunu. Res je, da konsum opojnih pijač ravno v Studencih izdatno pada in te vrste doklade ne prinašajo več toliko dohodkov nego prejšnja leta. Še l. 1926. se je stočilo v Studencih n. pr. 2279 hl vina, lani pa le 1069 hl. A ta izpadek pri davkih ni krmilarjem občine tako neprijeten, ker se vidi, da se razmere delavstva kljub nizkim plačam vendar-le konsolidirajo in so lahko zadovoljni, da so spravili uživanje alkoholnih pijač pod povprečno normalo, ki znaša v naši državi 40 l na glavo in leto. Ako ni občina prejela vsega proračunjenega zneska kot doklado na vino, si bo znala pomagati na drugi način. Čim manj konsumira delavstvo pijač, tem več potrebuje druge boljše in zdravejše hrane. To se opaža tudi v Studencih. Zakaj dohodek od zaklanih živali je bil proračunjen za lansko leto z nekaterimi drugimi davščinami vred na 53.000, dal je pa 73.000 Din.

Toliko v pojasnilo javnosti, da ne bo mislila, da so naši okoliški občinski gospodarji privedli svoje občine na kant. Zakaj v resnici se resno trudijo, da šekolikortoliko dobro balansirajo kljub težkim razmeram, dasi čestokrat ne morejo zadostiti vsem željam in zahtevam tako, kakor bi radi. Tako se godi pa tudi drugod.

Mariborski in dnevni drobiž

† Jakob Vrečko.

V slovenjgraški bolnici je umrl 21. tm. v starosti 56 let po kratki bolezni g. Jakob Vrečko, posestnik, trgovec in gostilničar v Šmiklavžu pri Slov. Gradcu. Bil je svoj čas gostilničar v Slov. Gradcu. Izredna je bila njegova inteligenca in bil je daleč naokoli znan in priljubljen med narodom kot svetovalec in pomočnik. Pred svetovno vojno se je živahno udejstvoval v narodnih bojih v Slovenjgradcu in okolici. Pokopali so ga danes pop. na mestnem pokopališču v Slov. Gradcu. Bodi mu časten spomin, njegovim svojcem pa iskreno sožalje! —

Olepševalno društvo za Magdalensko predmestje

se pod vodstvom svojega predsednika g. Ivana Kejžarja in ostalih članov odbora zelo živahno udejstvuje v olepševanju tega dela mesta, ki se razvija z velikimi koraki. Zato bi nedvomno zaslužilo več pažnje ne le mestne občine, ampak tudi občinstva, nego se je to videlo sinoči na občnem zboru društva v gostilni Friedau. Poročila o delovanju v minolem poslovnem letu so podali predsednik, tajnik in blagajnik. Bilo je 10 rednih in cela vrsta izrednih odborovih sej. Program, ki ga je začrtal lanski občni zbor, je skoro v celoti realiziran, vkljub velikemu nerazumevanju s strani odločujočih činiteljev in občinstva. Poleg stalnega izpopolnjevanja olepšave magdalenskega parka je društvo dokončalo ureditev parkove ograje, nasadilo mnogo novih lepih dreves v parku in ob bližnjih ulicah, uredilo Frankopanovo cesto in zlasti tamošnje mostišče in pripravilo vse potrebno za ureditev promenadne poti ob Dravi. Vsled zavlačevanja zadeve pri oblastih se s temi deli v minolem letu ni moglo pričeti. Društvo je lani imelo 94.276.11 dohodkov in 93.955.50 Din izdatkov. Izgubilo je sredi leta dva odlična delavna odbornika: tajnika Drago Lednika in pregledovalca računov Ješovnika, ki sta bila premeščena v Beograd. Tajniške posle vodi sedaj gosp. inž. Debevc. Občni zbor je dal odboru absolutorij s pohvalo. Za gospodarja je bil določen g. Dolenc. Društvo bo naročilo za olepšavo magdalenskega predmestja od šumarskega društva 4000 sadik raznih lepotnih dreves v vrednosti 5066 Din, ki se bodo vzgajale v mestnem vrtnarstvu. Z mestnim olepševalnim društvom bo stopilo v tesnejše stike in se bo v kratkem vršila skupna seja obeh društev radi delitve dela. —

Mežiški rudnik in »Večernik«.

Angleška družba, ki eksploatira mežiški svinčeni rudnik, je vložila proti našemu listu radi svoječasnega članka »Največje podjetje Slovenije prehaja v domače roke« tožbo. Tako mariborsko okrožno kakor tudi ljubljansko višje deželno sodišče je tožbo zavrnilo kot nedopustno. —

Simon Ševeder †.

Kakor smo že poročali, je umrl včeraj bivši kolarski mojster g. Simon Ševeder. Pokojnik je bil od ustanovitve občine Tezno do prevrata njen predstojnik ter 30 let načelnik skupne obrtne zadruge za okolico Maribora. L. 1927 je dobil poškodbo na glavi, nakar je odložil načelniško mesto. Odbor in članstvo ga ohranita v trajnem spominu. Pogreb se bo vršil jutri v petek, ob 15. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Nalezljive bolezni v Mariboru.

Mariborskemu mestnemu fizikatu je bilo od 15. do 21. t. m. prijavljenih 5 slučajev obolelosti na nalezljivih boleznih in sicer: 3 slučaji škrlatinke ter po 1 slučaj davice in šena. —

Lovski blagor.

Na lovišču v Moškanjcih pri Ptuju je mariborski brivec Ivan Borovič ustrelil v torek 12 in pol kg težkega jazbeca, ki je v januarju zelo redka prikazen. Žival je na vpogled v brivnici Ivana Boroviča, Koroška cesta 19. —

Požar na graškem kolodvoru.

V noči 22. tm. krog polnoči je izbruhnil požar v blagajniških prostorih kolodvora v Gradcu. Gorelo je skladišče papirja. Gasilci so le s težavo prodrli do prostorov, kjer je nastal ogenj, in ga udušili.

Radi prepovedanega povratka in potepuštva

je bil včeraj aretiran 45letni Martin Šut, doma iz Slamnjaka pri Ljutomeru. Izkazalo se je, da za zasleduje tudi orožništvo v Ptuju radi tatvine para čevljev nekemu hlapcu v Grajeni. Šut priznava tatvino. Oddali so ga sodišču.

Mariborski komunisti pred sodiščem za zaščito države.

Včeraj se je pričela v Beogradu pred sodiščem za zaščito države razprava proti 10 komunistom iz Maribora, obtoženim po čl. 1 zakona o zaščiti države radi širjenja komunističnih letakov in brošur. Obtoženci so: Milan Barl, Rudolf Štraus, Lazar Gotfrid, žel. uradnik Albin Breznik in njegova žena Marija, Ivan Haurj, Franc Toplak, Jakob Kebrič, Ivan Roškar in Rupert Kučič. Obravnava se danes nadaljuje.

Rdeči križ v Studencih pri Mariboru.

Redna letna skupščina krajevnega odbora društva Rdečega križa v Studencih pri Mariboru bo v nedeljo, dne 26. jan. ob 9.30 uri v prostorih občinskega urada v Studencih. Člani in prijatelji društva so prijazno vabljeni. — Odbor. —

Advokat
Dr. Krištof Vladimir
je otvoril svojo odvetniško pisarno v
Slov. Konjicah

Guštanj.

Dne 19. januarja je imel krajevni odbor društva Rdeči križ svoj redni občni zbor, ki je raztolmačil ogromno izvršeno delo odbora. Društvo ima lastni rešilni avto in še mnogo drugega inventarja v skupni vrednosti 100.000 Din. Nadalje ima lastno stavbišče v izmeri 351 m², kjer namerava v doglednem času sezidati stavbo milosrčja in zdravstvene prosvete, torej Dom rdečega križa. Vsi se bodo še spominjali dobe, ko se je bil v dolini naše Meže boj za biti in nebiti. Zmagalo je prvo. Zato je sedaj dolžnost, da to zemljo, ki je priključena materi Jugoslaviji, tudi negujemo in gremo po poti, katero so nam pokazali Einšpielerji, Grafenauerji, Serajniki, Kogelniki, Kotniki in drugi nešteti koroški rodoljubi. V veliki meri izvršuje to delo krajevni odbor društva Rdeči križ v Guštanju pod vodstvom svojega predsednika dr. Boštjana Erath-a. Društvo zasluži podporo naroda, ki je gotovo ne bode odrekel, ko stopi odbor pred njega s prošnjo za milodar, da se čimpreje uresniči želja odbora, zgradnja Doma rdečega križa. —

Gozdovniki!

Fantovski sestanki bodo odslej redno vsako soboto ob 3.30 pop. v Narodnem domu. Za vas, gozdovnike, iz prvega »Rodu severnih wigwamov« je točna udeležba obvezna in nujna! — Treba je, da se v debatah in etičnih razgovorih pripravljamo, da ta naša načela, katerih tendenca je srečnejša bodočnost človeštva, razširimo med svoje prijatelje in da se z njimi združimo v široko belo cesto mariborskega gozdovništva. Začeti pa se moramo tudi pripravljati na letni tabor, ki mora biti najvzornejši in najlepši. — Samotni Volk, glavar I. —

Ivan Grozni
Ruski Nero. Vešala, meči, bodala strup, tajne volčje jame — najmilejša zabava njegove dobe
24. tm. v Grajskem kinu

Spomenik Gavrilu Principu in tovarišem

bodo v smislu sklepa odbora Narodne Odbrane v Sarajevu odkrili tamkaj dne 2. februarja.

Združenje rezervnih oficira i ratnika pododbor Maribor

ima sestanek jutri 24. t. m. ob 20. uri v hotelu pri »Zamorcu«. Za člane iz Maribora in bližnje okolice udeležba obvezna. — Predsednik. 227

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 23. januarja ob 20. uri »Zločin in kazen«. Gostovanje **Hudožestvenikov.**

Petek, 24. januarja ob 20. uri »Cvrček za pečjo«. Gostovanje **Hudožestvenikov.**

Sobota, 25. januarja ob 15. uri »Krog s kredo«. **Dijaška predstava. Dijaške cene.**

Nedelja, 26. januarja ob 15. uri »Orlov«. Kuponi. — Ob 20. uri »Radikalna kura«. Kuponi.

Torek, 27. januarja ob 20. uri »Radikalna kura« ab. A. Kuponi.

Celjsko gledališče.

Sobota, 25. januarja ob 20. uri »Siromaštvo ni sramota«. **Gostovanje Hudožestvenikov.**

Spomini Trockega.

Pretekli teden sta minuli ravno dve leti, odkar je bil izgnan iz Moskve bivši vsemogočni voditelj nove Rusije, Lev Trockij. V izgnanstvu je začel pisati Trockij svoje bogate spomine, ki so izšli v debeli knjigi lansko jesen. Ob drugi obletnici izgnanstva pa je izdal Trockij že drugo knjigo spominov, v katerih opisuje doživljaje preganjane rodbine radi večje zanimivosti tudi njegova žena. Knjigi sta v stotisočih preplavili Evropo in najuglednejši svetovni listi se obširno pečajo s temi znamenitimi spisi. Čeprav sta knjigi izredno dragi — stali ste skoro po 200 Din — jih je radi velikega povpraševanja in aktualnosti nabavila tudi Ljudska knjižnica. Prvi del spominov je že iz vezave in se že izposojuje. —

Na svetosavski proslavi

bodo pele učiteljiščnice. Pri večernem koncertu pa, kot že javljeno, naše ugledno pevsko in glazbeno društvo »Drava«. Po koncertu bo ples in prosta zabava v prijetno dekoriranih kazinskih prostorih. Udeležijo se razne skupine v narodnih nošah, sicer pa se želi promenadna obleka. —

Slike Robesona,

so se včeraj pojavile v izložbah in so predmet živahnih komentarjev. Ena teh slik predstavlja umetnika v »naravni« obleki njegovega plemena, na drugi zopet ga vidimo v vlogi »King Jones«, ki jo je igral v Londonu, in katera je odkrila v njem tako slavnega umetnika. Na evropski način oblečen pa je Robeson povsem gentleman, krasen tip inteligentnega zamorca. Predprodaja vstopnic je že v polnem teku. Da bo dvorana razprodana, je pokazal že prvi dan predprodaje. V pondeljek bomo torej imeli po dolgem času zopet enkrat velik koncert.

Kavarna »Astoria«.

Jutri, v petek, poslovilni koncert priljubljenega Cvirnovega jazz-orkestra.

225

Polet v polarno noč

RUSKI PILOT ČUHNOVSKI BO ISKAL AMERIŠKE LETALCE EIELSONA, BORLANDA IN DRUGE, KI SO IZGINILI V POLARNIH KRAJIH.

Sloveči ruski pilot Čuhnovskij se dvigne te dni — ali se je morda med tem že dvignil — na silno težaven polet iz Sibirije v polarne kraje, da poišče ameriška letalca Eielsona in Borlanda, ki sta izginila ob severni obali Sibirije že meseca novembra. Čuhnovskij je znan izza časa, ko je uspešno sodeloval pri iskanju posadke Nobilove »Italije«. Ameriški senator Borah je zaprosil rusko vlado, naj odpošlje ekspedicijo za izgubljenima ameriškima letalcema. Med tem se je izgubila tudi še tretja skupina ameriških letalcev, in sicer od skupine treh ameriških letal, ki so se prve dni tm. dvignila v Seattlu, da poiščejo Eielsona in Borlanda. Eno teh letal se je zrušilo in je smrtno ponesrečila vsa njegova posadka. Drugo je izginilo v megli in je odtlej ni bilo več videti. Tretje je bilo v Nulato na Aljaski prisiljeno, da se spusti na pol pota med Fairbanksom in Nome. Ameriška vlada je sedaj zaprosila rusko vlado, naj bi se njeni letalci pobrigali tudi za usodo ameriškega letala, ki je izginilo v megli s pilotom Royem in mehaniki Hughesom in Hutchinsonom.

Eielson in Borland sta imela nalogo, da pohitita na pomoč amerikanski ladji »Nanook«, ki je obtičala v bližini severnega rtiča v ledu. Od 9. nov. ni o njih več sledu. Kapitan ruskega parnika »Stavropol«, ki je zamrznen nedaleč od tam, je dobil 18. dec. iz Moskve brezžično brzojavko, naj išče izginola ameriška letalca. Koncem decembra je brzojavil arktični komisiji v Moskvo, da so videli Eielsonovo letalo na obali polotoka Čukotka, in da je po navedbah tamošnjih Čukčev letalo prišlo od severnega rtiča. Tudi iz okrožja Vankarem je prišlo poročilo, da so v gorovju ob morju zapazili bel dim. Ruski lovci, ki so bili zapadno od Vankarema, so sporočili, da so videli letalo, ki je napravilo nekaj krogov in nato odletelo proti morju. Tako Čukči kakor tudi ruski lovci so videli letalo v snežnem viharju. Tudi je sporočil kapitan »Stavropola«, da je Swanson z »Nanovka« razposlal sani, ki so prispela v bližino obale, ne da bi kaj našle, in so se vrnile. Tudi je doznal kapitan ruskega parnika, da je 20. dec., ko je bil prvi svetel dan po poldrugem mesecu slabega vremena, letelo mimo dvoje ameriških letal, ki jim je pa primanjkovalo kuriva in so prosili, da smejo vzeti bencin, ki ga je deponiral Krasinski na severnem rtiču, kar jim je kapitan »Stavropola« dovolil. Tudi ti letalci pa niso našli nikakega sledu za Eielsonom in Borlandom.

Ruski letalci imajo torej zopet težko nalogo. V Krasnojarsku so opremili veliko letalo z novimi motorji, ki jih je pripeljal Čuhnovskij s posebnim vlakom. Čuhnovskega spremljajo Straube, Aleksejev in Šelagin, ki so že znani izza časa katastrofe »Italije«. Polet gre iz Jakutska preko Šiganska—Buluna—Kazače—Nižnje Kolimskega do Koljučinskega zatoka. V času do konca polarne noči bo »Stavropol« nadaljeval raziskovanja s sanmi, enako tudi sovjetska kolonija na Wrangelovem otoku. Pozneje imajo isto nalogo sovjetska letala, ki jih vodita Slepnev in Gališev. Za nje je urejena bencinska preskrbovalnica v Nižnem Kolimsku.

Sovjetski letalci imajo pred seboj življensko nevarno nalogo. V sedanjem času je polet radi nizke temperature, radi polarne noči in težavne orijentacije zelo nevaren. Večina pokrajin, ki pridejo v poštev, na zemljevidu še ni zarisana. Ni še n. pr. niti znano, kako visoke so gore pri Jakutsku. Lahko je zabloditi in morda se bo treba spustiti v pokrajini, ki ni obljudena in kjer ni nobenih pripomočkov. Toda v Moskvi se nadejajo, da bo Čuhnovskemu, ki ima bogate avijatične izkušnje v polarnih krajih, uspelo, da rešilno ekspedicijo dobro izpelje. Da li se mu bo posrečilo, Eielsona in Borlanda najti še živa po tolikih tednih, odkar sta izginila, ni izključeno, vendar je zelo dvomljivo.

Hrana bodočnosti

HRANA V TABLETAH. — SVET BREZ KUHINJ, MESARJEV, PEKOV ITD. — PRAKTIČNI POIZKUSI FRANCOSKEGA ZNANSTVENIKA. — POSLEDICA.

Živimo v času silovitega napredka na vseh področjih. Staro se preko noči ruši in novo, prej nikdar predvidevano ali le v fantaziji zamišljeno, vstaja k resničnemu življenju. Po zemlji se vozimo s silovitimi brzinami, po morjih potujemo v ogromnih ladjah, pod morje se potapljamo v podmornicah in po zraku letamo prav tako lagodno kakor so naši predniki peš hodili po tleh. Po radiu prenašamo glasove, koncerte, predavanja itd. v sleherno hišo in ni več daleč čas, ko bomo v postelji ne le poslušali petje in govorjenje v gledališču, ampak gledali tudi oder, igralce in sploh vse dogajanje. Zelo resno se pripravljamo na polet v vsemirje, na luno, Venero, Marsa itd., a v enem smo ostali prav tam, kjer so bili naši predniki pred tisočletji — v prehrani namreč. Kakor divji kanibali še vedno koljemo živali ter jih sečemo, režemo in njihovo meso kuhamo in pečemo ter kosti obiramo. Le tu je ves napredek ostal brez upliva. Ali pa bo ostal tudi v bodoče?

Mogoče bi ostal, ako bi nas ne silila neka druga, svojevrstna okolnost do tega, da smo z vso resnostjo pričeli misliti na to, kako bi nadomestili sedanjo našo hrano z drugo, našemu visokemu kulturnemu stanju bolj odgovarjajočo. Ta okolnost je naglo naraščanje števila ljudi na zemlji. V člankih, ki jih je nedavno objavil »Večernik«, smo čitali, da bo čez 100 let v Evropi in v Aziji že toliko ljudi, da jim domača hrana za preživljanje ne bo zadostovala, da se bodo tudi po drugih delih sveta ljudje tako pomnožili, da se bo bati pomanjkanja in lakote, je pa tudi prav tako gotovo dejstvo. Zato nam je treba iskati novih načinov v prehranjevanju. S temi novimi načini pa se znanost v resnici tudi že dalje bavi in je teoretično vso skrivnost že davno rešila, le praktično še vedno nismo tam, kamor si želimo priti. Hrana bodočnosti bo namreč morala vsebovati samo tiste snovi, ki jih človeško telo v resnici potrebuje za svoj obstoj in razvoj. Vse drugo, kar danes organizem sam izloča, bo morala v bodoče izločiti že kemična tovarna, ki bo živila in hranila izdelovala.

Človeštvo se bo tedaj v bodoče hranilo s posebnimi kemičnimi preparati, ki bodo imeli, verjetno, obliko tablet, kakor jo imajo razna zdravila, n. pr. aspirin, piramidon, veramon itd. Nosili jih bomo s seboj v žepu in kadar bomo lačni, nam ne bo treba niti domov za pogrnjeno mizo niti v gostilno ali kam drugam: segli bomo enostavno v žep, vtaknili v usto kondenzirano hrano v obliki tablete in odšli dalje svojo pot ali pa opravljali dalje svoje delo. Pri tem bo seveda kuhanje postalo nepotrebno. Kuhinj po stanovanjih, hotelih, gostilnah itd. sploh več ne bo. Kuharice in kuharji bodo ob svoj poklic in zakonske žene se s svojimi možmi ne bodo prepirale več zaradi preslane ali premalo slane, prevroče ali prehladne juhe in tudi ljubezen ne bo več šla skozi želodec. Nič več ne bo na svetu mesarjev in pekov, nič več delikatesnih in špecerijskih trgovin, razpadli bodo mlini, rakom žvižgat bodo šle mlekarice in branjevke po trgih in po njivah, koder danes sadimo krompir, žito in druge vsakovrstne sadeže, bomo v bodoče sejali le še lepo dehteče cvetlice. Vso našo hrano bodo izdelovale izključno in samo ogromne kemične tovarne.

Pa saj to je le časnikarska fantazija, boste rekli. Da, danes je to zares še fantazija, a najnovejši poizkusi raznih znanstvenikov nam pravijo, da utegne vsa ta fantazija, kakor je gorostasna in nepojmljiva, postati vendar resnica. Nekemu francoskemu učenjaku se je baš proti koncu lanskega leta posrečilo izdelati tako kondenzirano hrano, s katero je hranil tri ljudi tri tedne. V vsem tem času niso zavžili ničesar razen njegovega preparata in ostali so vsi trije živi in čili. Le eden si je s to hrano pokvaril želodec in lažje zbolel, drugi ni občutil nobenih kvarnih posledic, tretji pa se je celo še zredil. Temelji za tako hrano bodočnosti so tedaj že ustvarjeni in treba je novo iznajdbo samo še izpopolniti. Da se bo pa to prej ali slej posrečilo, je izven vsakega dvoma.

To pa bo iznajdba, ki bo izmed vseh morda najbolj preobražujoče posegla v življenje človeštva. Spremenila bo svet do samih temeljev, kajti pomisliti moramo, da je pravzaprav le prehrana tisto, za kar se vse življenje pehajo stotine milijonov ljudi na vseh straneh naše zemlje. Za prehrano dela kmet na polju, za prehrano se poti delavec v tovarni, za prehrano sodi sodnik, uči profesor, piše časnikar itd. Potem pa bo prehrana tako silno enostavna reč! Skoraj vsi poklici bodo vsled nje dobili drugo in drugačno lice. To bo revolucija, ki bo do temeljev preobrazila svet.

Smrt znanega ruskega generala

V Parizu je umrl te dni bivši ruski general Vasilij Rop, ki si je pridobil svoj sloves zlasti s tem, da je znal dobiti v svoje roke načrt nekdanje avstrijske trdnjave Přemysl. Rop je pričel svojo vojaško karijero v gardnem konjiškem polku v Petrogradu. Ko je postal polkovnik, je bil imenovan za vojaškega atašeja pri ruskem veleposlaništvu na Dunaju, kjer si je znal prav kmalu pridobiti celo naklonjenost starega avstrijskega cesarja. Čisto na tihem in jako oprezno pa je vohunil in pošiljal ruskemu generalnemu štabu važne avstrijske vojaške tajnosti. Njemu se je tudi posrečilo, da je razkrinkal ruskega izdajalca polkovnika Grimma, ki je izdal Avstricem ruski mobilizacijski načrt. Grimm je bil takoj nato aretiran in usmrčen. Ropu se je dalje posrečilo, da je poslal ruskemu generalnemu štabu kopijo načrta trdnjave Přemysl, ki je bil zaklenjen s 7 ključi.

Pozneje je postal Rop poveljnik carske telesne straže. V svetovni vojni se je ponovno odlikoval. Ko je nastala prva revolucija na Ruskem, je bil odposlan od provizorične vlade v Zedinjene države, moral pa je potem vsled boljševiške revolucije prekiniti svoje delo. Vrnil se je v Vladivostok in se je udeleževal bojev Kolčakove armade z boljševiški. Po smrti admirala Kolčaka se je preselil v Pariz, kjer je bil najprej nastavljen pri neki banki, pozneje pa je postal poslovodja potniške tvrdke Coock.

Ženske — oficirji in duhovniki

Norveški kralj je o priliki svojega prestolnega govora v parlamentu napovedal med drugim, da bo predložen poslancem tudi zakonski načrt o pripustitvi žensk k vsem javnim uradom. Že sedaj imajo na Norveškem ženske dostop skoro k vsem javnim uradom. Po novem zakonu pa bodo smele opravljati sploh vse službe, to se pravi, postale bodo lahko tudi duhovniki, diplomati in teoretično tudi oficirji. V javnosti je naletela na hud odpor zlasti napoved, da morejo ženske postati tudi duhovniki. Sicer so imele ženske na Norveškem že sedaj pravico, da so polagale zadnji bogoslovni izpit, vendar pa so cerkveni krogi mnenja, da se preko tega ne sme iti in da je duhovniški stan primeren samo za moške.

Če trije bratje pode̋dujejo eno hišo

V Bordeauxu so trije bratje podedovali hišo. Zavarovali so jo vsak na 30.000 frankov. Dne 20. tm. pa so jo od strehe do kleti polili z bencinom, močno zaprli vsa vrata in okna ter »odpotovali«. Ponoči so pa neopaženo spet prišli, zlomili na oknu šipo in vrgli v hišo gorečo vžigalico. Že v tem hipu pa je od bencinskih plinov, ki so se čez dan nabrali, nastala strašna eksplozija. Streha hiše je odletela v zrak s strašno detonacijo, iz hiše so na vse strani bušili plameni. Enega brata je na mestu ubilo, ostala dva, ki sta hotela pobegniti, so od eksplozije alarmirani sosedje zgrabili. Požar pa je zagrabil tudi še tri sosedne hiše, ki so popolnoma zgorele.

Velik požar v filmskem ateljeju.

V Londonu je 19. tm. požar uničil filmski atelje družbe Gainsborough Pictures. Ogenj je izbruhnil med snimanjem. Igralci so zbežali v kostumih na cesto. Škoda je cenjena na 100.000 funtov šterlingov.

Sport

Sankaška tekma za prvenstvo mariborskega podsaveza.

Zimsko-sportna sekcija ISSK Maribora priredi v nedeljo, 26. januarja, sankaško tekmo na progi Ruška koča - Ruše za prvenstvo mariborskega podsaveza v štirih kategorijah: 1. Gospodje posamezno, 2. dame posamezno, 3. mešani pari in 4. gospodje v dvoje. Pravico starta imajo vsi prijavljeni brez ozira na verifikacijo. Start je 26. t. m. ob 13. pri Ruški koči, cilj v Rušah pri Gasilnem domu. Prijavnina 10 Din. Prijave se sprejemajo do 25. t. m. opoldne v trgovini »Sport Roglič«, Grajski trg št. 1; v Rušah g. Lesjak. Naknadne prijave proti dvojni prijavnini v Ruški koči. Vodstvo tekme: predsednik g. Golubovič; podpredsednika: gg. Lesjak in dr. Orožen; tehnični vodja: g. Voglar. Starterji: gg. Roglič, Vetrih, Pohar. Časomerilci na cilju: gg. Šepec, Baloh, Parma. Nadzornika proge in kontrola: gg. Golubovič in Voglar. Zapisnikar: g. Lavrenčič. Zdravniška služba: gg. dr. Sekula in dr. Stamol. Objava rezultatov in razdelitev nagrad se bo vršila ob 15. v Rušah. — Prvo plasirani vsake kategorije dobijo častna darila, II. in III. plasirani diplome. Vsak tekmovalec vozi na svojo lastno odgovornost. V slučaju, da ne bi bile snežne prilike na dan 26. jan. ugodne, se tekma preloži na poznejši termin.

Prvenstvo sveta v hockeyu na ledu.

Dne 26. januarja se začne v središču francoskega zimskega sporta Chamonixu največji turnir v hockeyu na ledu. Sodelovalo bo 10 evropskih držav, Japonci in Kanadci. Lansko leto je v Budimpešti zmagala Češkoslovaška. Dosedaj se je za prvenstvo sveta igralo 15 krat. Zmagali so: Češkoslovaška 5 krat, Švedska 3, Belgija 1, Anglija 1, Francija 1, Švica 1, Avstrija 1 krat in eno prvenstvo je bilo anulirano.

Odhod naše reprezentance na Grško.

Včeraj so pod vodstvom saveznega kapetana dr. Pandakoviča in saveznega tajnika dr. Ribolija odpotovali v Atene sledeči igralci: Mihelčič, Petković, Ivković, Lončarević, Kunst, Timonić, Marjanović, Sotirović, Vujadinović, Srnjiček, Dimitrijević, Agič in Jakšič. Naši najboljši nogometaši so v zadnjem trenutku odpovedali sodelovanje, tako da smo poslali v boj za balkanski cup takorekoč drugo garnituro.

Gradjanski 1911 v Zagrebu

je spremenil svoje ime v Rapid 1911. — Afera radi Mike Babiča se je vendarle razčistila in je JNS na svoji včerajšnji seji preklical prepoved igranja Mike Babiča.

Smuška tekma SK Bohinja.

Zadnjo nedeljo je priredil Smuški klub Bohinj svoj klubski dan in so bili doseženi sledeči rezultati: na progi 15 km: 1. Arh Lovro 58:28, 2. Gašparin Jože 1:01:00, 3. Murovec Anton 1:02:05. Izven konkurence na progi 15 km: 1. Tomaž Godec 56:25 (najboljši čas dneva). Izven konkurence je tekmovalo tudi vojaštvo in je vozil najbolje podpor. Džamonja Egon, član ISSK Maribora, v času 1:10:05. Naraščajniki so startali na 5 km dolgi progi in je bil prvi Oder Alojz v času 15:55. Pri skakanju je dosegel Žen Jakob 13 m.

Drsalne tekme za prvenstvo Jugoslavije odpovedane.

Zimsko-sportni savez je tekme v umetnem drsanju za prvenstvo države, ki bi se morale vršiti dne 25. in 26. januarja v Ljubljani, odpovedal. Preložene so na poznejši termin in se bodo izvedle najbrže 9. februarja.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman 7

»Poglejva...«

Lukrecija si je vrgla svilnat plašč na marmorna ramena in hitela za Cezarjem v vežo s kipi, nato pa je odprla bronasta vrata. Brat in sestra sta se ustavila na pragu.

Nubijca, nepremična in nema, sta stala še vedno na svojem mestu, z golima jataganoma v rokah. V ozadju dvorane pa je iznenadil njiju oči čuden prizor.

Do trideset slug je tulilo, kričalo, mrgolelo, pehalo in podiralo drug drugega ter obkoljevalo ali vsaj poizkušalo obkoliti tujega človeka, ki se je postavljal razljuteni tolpi v bran.

»Kdo je ta predrzneš?...« je vzkliknila Lukrecija.

Hotela je planiti k njim, a Cezar jo je zgrabil za roko in jo pridržal.

»Ej,« je vzkliknil, »moj prijatelj Francoz!... Napovedal sem mu sestanek, tu, opolnoči... Hoj, vraga! Kakšen korenjak! Kakšni udarci! Tresk, na desno! Tresk, na levo! Dobro, dobro, dva sta na tleh... Dobro! Glej, že zopet pljuvata dva zobe! Le po njih! Le po njih! Bij! Hoj! Hoj!«

Ves zadivljen je Cezar brezumno ploskal z rokami!

— — — — — — — — — — — — — — — —

Tujec, ki se je boril proti tolpi slug v toliko občudovanje Cezarjevo in v toliko zadoščenje Lukrecije, je bil v resnici vitez de Ragastens.

Ko je ura udarila polnoči, je odhitel iz krčme »Pri lepem Janu«.

»Oh, strašna prikazen!« je premišljal spotoma. »Človek v Tiberi!... Nesrečnež, ki so ga umorili... Oh, te roke, ki so grabile za kamen!... In te skrivnostne besede... Primavero hočejo odpeljati!... Baš tisti, ki jo hoče odpeljati, je morilec! Toda kdo je morilec?... Kje naj ga iščem?... Kako naj posvarim grofa Alma?... Treba je, da povem te čudne dogodke visokemu vojskovodji, ki me čaka... On edini je v Rimu dovolj mogočen, da spravi resnico na dan in prepreči vse nove umore, ki se utegnejo še zgoditi!«

Med takimi samogovori je vitez naglo dospel do Palače Smeha. Hotel je planiti pod stebrenik, ki smo ga opisali, toda stražnika na konjih sta mu zastavila pot.

»Nazaj!« sta velela.

»Ej, prijatelj,« je dejal Ragastens, »le počasi, da bi te vrag! Pričakujejo me...«

»Nazaj!« je odgovoril stražnik izpod svojih strahovitih črnih brkov.

»Zelo trmoglavi ste, dragi moj!... Pravim vam, da me pričakuje ... njega Svetlost Cezar Borgia, če hočete vedeti!... Torej prostor!«

Ne le da jezdec ni ubogal, nego hrup je privabil tucat slug, ki so planili nad viteza.

»Oho!« je vzkliknil Ragastens, »zdi se, da je služinčad stekla v tej lepi deželi... Smrt božja!... Pa ne da bi se me upali dotekniti! Nazaj, hlapci! Nazaj!«

Pogled na viteza je postal mahoma tako strašen, da so se sluge preplašeni umeknili. Toda zdaj je udarila na mladeniča straža.

Ragastens je videl, da njegova zmaga ne bo dolgotrajna, in da bo obkoljen ter mu bo predla slaba, ako ne pokaže zdravilnega zgleda.

Prej, nego more pero zapisati, je planil k stražniku, obesil se mu na nogo ter pričel strahovito ruvati zanjo, da bi ga spravil iz ravnotežja.

Že ko je potegnil prvikrat, se je stražnik oprijel konjeve grive s tako glasnim »Grom in strela!« da so zacingljala stekla na bližnjih oknih.

Ko je vitez drugič potegnil, je dvignil ročnik svojega meča, da bi treščil burnega nasprotnika po glavi. Toda ni mu ostalo časa, da bi izvršil ta namen.

Sledil je namreč tretji sunek, še silnejši od prvih dveh. Usta jezdeca, ki so pravkar hotela bruhniti novo krepko kletvico, so osuplo zazijala in obnemela. A tudi Ragastens je odletel par korakov nazaj in toliko da ni padel...

Kaj se je zgodilo?... Ali je izpustil?... Ne!... Slučaj je hotel, da je Ragastens od samega vlečenja za njegovo nogo sezul jezdecu velikanski škorenj in da je orjak ves bedast od presenečenja, ostal na konju, bos na eni nogi, a še vedno pribit na svoje sedlo; viteza pa je odbila sila sunka, odletel je nazaj, z obema rokama držeč pridobljeni ogromni bat...

Zmešnjava je nastala med slugami. Toda obotavljanje ni trajalo dolgo. Napadalci so dobili pomoč. Zdaj jih je bilo do trideset mož, in vsi so bili oboroženi s palicami.

Ragastens je spustil pogled naokoli; obkoljen je bil z vseh strani. Tedaj pa mu je prešinila svetla misel.

»Hoj, lopovi!« je zagrmel. »Sodrga malopridna! S škorniem vas poženem v beg...«

In storil je, kakor je obljubil!... Prijel je škorenj za stopalo in zavihtil golenico kakor cel snop orožja. Hkrati je krenil proti stopnicam, ki jih je dosegel v nekolikih skokih, venomer preganjan in tiran od tuleče trume.

Na vrhu stopnic se je zagledal Ragastens v ogromni dvorani... Izbral si je borišče in se postavil s hrbtom v kot. Sledil je prizor za bogove.

Ragastens je sukal svojo golenico, kakor je pač nekdaj Samson vihtel oslovsko čeljust in pobijal Filistejce. Škornjica mu je kar švigala okrog glave.

Kakor glasna ploskalica je lopila vsak trenutek koga po glavi, po licih, po hrbtu... Razlegali so se kriki bolečine, škripanje z zobmi in divje grožnje; besna tolpa je kričala na vse grlo. To je trajalo do trenutka, ko je bilo že deset slug nesposobnih za boj, drugi pa so se umeknili v neredu, kličoči na pomoč...

Gospodar bojišča, brez najmanjše praske — toliko da se mu je plašč premeknil na rami — se je Ragastens gromovito zakrohotal in kriknil:

»Tecite, sluge! Tecite povedat svojemu gospodarju, da čaka vitez de Ragastens njegovih ukazov... ako ne bojte se škornja!«

»Obveščen sem,« je rekel glas iz bližine. »Vi, gospod, se naznanjate sami, kakor se malokje vidi!«

Ragastens se je okrenil in zagledal navzočega Cezarja z Lukrecijo. Za hip je obstal kakor okamenel, tako silno mu je zableščala v oči usodna lepota papeževe hčere. Lukrecija je videta, kakšen učinek je napravila nanj; nasmehnila se je. A že je vitez zbral svoje misli, naklonil se in odgovoril:

»Svetlost, in vi, gospa, blagovolite mi oprostiti, da sem pretrdo potipal vaše sluge... Edino, s čimer se morem zagovarjati, je vaše povelje, naj bom opolnoči na tem kraju... Da pa takšnega sestanka ne zamudim, bi se bil stepel tudi s celo legijo demonov...«

»Pojdite z mano, gospod,« je dejal Cezar. »Kriv sem jaz, ker nisem obvestil bedakov, da vas pričakujem...«

Ragastens je šel za bratom in sestro, dočim so sluge, sklonjeni do tal, strmeli nad sprejemom, ki je doletel slabo oblečenega vsiljivca.

Pri Nubijcih, ki sta stražila bronasta vrata, je Lukrecija obstala. Ta dva mutca se ves čas nista genila; njiju naloga je bila čuvati vrata — čuvala sta jih.

»Pa vidva,« je vprašala, »kaj bi storila, če bi hotel vdreti skozi ta vrata?«

Črnca sta v širokem smehu oskalila dvojno vrsto bleščečih zob. S koncem kazalca sta se dotekniła ostrine svojih jataganov, a nato sta pokazala na vitezov vrat.

»To je gotovo!« je dejal vitez z nasmehom. »Odrezala bi mi glavo. A za srečo, da vidim vas, gospa, bi tvegal rad tudi to nevarnost, prisežem vam...«

Lukrecija se je spet nasmehnila. Potrepljala je Nubijca po licih, kar ju je očividno navdalo z brezmejnim blaženstvom; nato je šla mimo, Cezar z vitezom za njo.

Privela ju je v nekakšen budoar in Ragastens se je natihem strme začudil rafiniranemu razkošju njegove opreme. Toda vitez je skrbno pazil, da ni pokazal čuvstev, ki so mu vznemirjala dušo.

»Draga sestra,« je zdaj izpregovoril Cezar, »ta gospod je vitez de Ragastens, Francoz, sin dežele, ki mi je toliko draga... Že to, da je Francoz, bi bilo zadostno priporočilo za tvojo naklonjenost, draga sestra... in vendar še ni vse: za mojega potovanja v Chinon mi je gospod vitez, ki ga vidiš tu, otel življenje...«

»Oh, Svetlost, preveč ste dobrotni, da govorite o tej malenkosti,« je rekel vitez. »Tistega doživljaja sem vas spomnil le zato, da bi me spoznali...«

»Rada imam Francoze,« je izpregovorila zdaj tudi Lukrecija, »in gospoda viteza hočem imeti še posebno rada iz ljubezni do tebe, dragi brat... Podpirati vas hočeva, vitez, da pridete brž nakvišku...«

»Oh, gospa, zmeden sem nad častjo, ki mi jo tako zgodaj izkazujete s svojo naklonjenostjo.«

»Zaslužite jo,« je dejala Lukrecija živahno. »Toda — pozabila sem,« je dodala mahoma. »Po tej veliki bitki potrebujete krepčila... Pojdite z mano, vitez!«

Prijela ga je za roko in ga vlekla s seboj. Viteza je pretreslo. Ta mlačna, laskava, dehteča roka je stisnila njegovo. Slučajno, ali namenoma?

Pustolovec je za hip zaprl oči. Grlo se mu je zadrgnilo v tesnobi neizrekljive slasti.

»Naj bo, kar hoče!« si je mislil. »Lehko da tvegam mnogo.. Toda igra je vredna sveč!«

In njegova roka je krepko, malone surovo vrnila Lukrecijini roki njen zaljubljeni pritisk. Tik nato so stali v sloveči gostijski dvorani — v templu orgij rodbine Borgia

Razgretemu Ragastensu se je zdelo, da je stopil v nekakšen paradiž... Lukrecija je lastnoročno postavila predenj vloženih cedrik in posladkorjenih paštet, pripravljenih po njenem lastnem izumu, nato pa mu je nalila čašo s šumečim in iskrečim vinom.

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socijalne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5·—

Mali oglasi

Ženitve, dopisovanje in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10·—

Hišo, tridružinsko,
vrt sredi Maribora proda za 135.000 Din. Posredovalnica, Maribor, Tattenbachova ulica 19 pri Petku. 224

Prazno sobo
s posebnim vhodom, električno lučjo takoj oddam. Dravska ul. 10, Benet. 228

Šesttedenski nemški ovčarji,
v popoldanskih urah na prodaj. Popovičeva ul. 7. 218

Meblirano sobo s hrano
ali brez hrane oddam takoj. Vprašati: Cvetlična ulica 29 v trgovini.

Posestvo,
prenovljeno s tremi stanovanji zraven 8000 km² stavbenih parcel, električna razsvetljava, se takoj proda. — Vpraša se: Cesta na Brezje 42. 214

Spalnico iz črešnjevega lesa,
novo, za 4000 Din prodam. Strossmayerjeva ulica 10, mizarstvo. 217

Veseličnim prireditvam
v mestu in na deželi priporočam nageljčke in druge cvetlice po solidni ceni. Naročilom v naprej popust. Ivan Jemec, vrtnarstvo, Prešernova ulica. 82

Plačilnega natakarja
z kavcijo sprejmem. Naslov v upravi lista. 205

Iščem stanovanje soba in kuhinja
ali dve sobi in kuhinja. Plačam 3—6 mesecev naprej. Naslov v upr. lista. 195

Lepo solnčno stanovanje
z dvema sobama, kuhinjo in električno lučjo ter stanovanje soba in kuhinja se odda. Vprašati: Magdalenska ulica št. 34. 215

Sportniki!
Drsalke brusi in ponikla najbolje in najceneje, mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14.

Modni atelje »Elegance«,
išče vajenca ali vajenko za moška in damska dela. Aleksandrova 48. 203

Mehanična delavnica

za popravila vseh vrst gramofonov, šivalnih strojev, zajamčeno solidne in brezkonkurenčne cene znane tvrdke **Justin Gustinčič**, Maribor, Tattenbachova 14. Zadostuje dopisnica, da pridem po stroj in gramofon na dom.

Zastore, zavese in posteljna **pregrinjala** v zelo okusni izdelavi, kakor tudi perilo za dame, otroke in gospode po meri dobite pri

OLGI RUPNIK
atelje za perilo
Maribor, Slovenska ul. 20
Tudi dostavljeno blago se prevzame v delo 68

20%
kronske bone kupimo!
Plačamo **najvišjo** dnevno ceno. Prometna bančna družba, Maribor, Cankarjeva ulica 14

Zahtevajte povsod „Večernik!“

Načelstvo skupne obrtne zadruge za okolico Maribora naznanja pretužno vest, da je njen mnogozaslužni bivši predsednik, gospod

Simon Ševeder

kolarski mojster,

včeraj, dne 22. januarja 1930 zjutraj, po kratki bolezni preminul.

Pogreb se bo vršil v petek, dne 24. januarja 1930 iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju. 225

Slava njegovemu spominu!

NAČELSTVO.

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani: predstavnik izdajatelja in urednik: Fran Brozovič v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik Stanko Detela v Mariboru.